

[mo.be](http://www.mo.be)

Boeren kunnen niet overleven met vrijhandel

Met het Boerenforum organiseren we sinds twee jaar samenkomsten in alle Vlaamse provincies. We organiseren fora voor landbouwers en landwerkers om er te getuigen over hun ervaring met het verwerven van grond, het organiseren van directe verkoop, het vermijden van amoniakuitstoot, het bekomen van een leefbare prijs voor de melk ... en andere thema's die leven op het hedendaagse boerenerf.

Rat Race

Banken, veevoederbedrijven en zaad- of chemiereuzen zijn vele malen kapitaalkrachtiger

Zelfverwerking en directe verkoop vormen een economische uitdaging, maar voor velen ook een uitweg uit een economische maalstroom waarin ze als boerin of boer dreigen te verdrinken. Verdere groei en aanwas van de productie vormen een "rat race" waarvan de uitkomst onzeker is. Misschien wint je bedrijf daarbij, maar als je verliest zijn de leningen en de schulden torenhoog.

Als boerin of boer wordt het snel duidelijk dat we zéker niet de sterkste economische actor zijn in het speelveld en in deze open markt afhankelijk zijn van grillige prijzen voor onze producten. De banken, de veevoederbedrijven en de zaad- of chemiereuzen zijn

vele malen kapitaalkrachtiger om van de opkopers en de retailers nog maar te zwijgen.

Canadees melkmodel

We kregen telkens opnieuw de vraag wat we te bieden hebben als oplossing voor de benarde positie van de middelgrote bedrijven, van de gangbare melkboer, de groententeler met een specialisatie in twee of drie teelten, de varkenshoudster, ... We lieten dat vraagstuk niet los, het werd de rode draad doorheen de bijeenkomsten op de erven en in de schuren.

De bedrijfsbezoeken, de casestudy's van Biemelk Vlaanderen en het Canadees (gangbare) melkmodel leerden ons dat aanbodbeheersing – niet aanbodbeperking maar beheersing dus – de enige uitweg is om gezamenlijk producten te vermarkten en te vermijden dat we vogels voor de kat zijn. Zonder het aanbod te beheersen, valt de prijs vroeg of laat door een overaanbod. Vanaf dan is die nog moeilijk te herstellen of ook maar te voorspellen.

Druk van de retail

Zelfs wanneer het vraag-aanbodspel zich in ons voordeel ontwikkelt, kan de retail door een sterk planvermogen de prijzen blijvend drukken. Dat risico is er nu evengoed in de biemelksector. Momenteel heersen er leefbare prijzen, maar als het aanbod de vraag overstijgt zijn we als boer of boerin niet zeker van de uitkomst. We zien geen debat, laat staan een plan, dat dit kan voorkomen.

En dan is de mythe voorbij. De markt werkt niet – althans zeker niet voor ons.

En dan is de mythe voorbij. De markt werkt niet – althans zeker niet voor ons. De vrije markt maakt ons tot slaaf van de andere actoren in de landbouwketen. Toeleveranciers, financiële sector en opkopers kunnen exact berekenen hoe weinig ze ons moeten geven om ons net niet te verliezen. En ze doen dat ook. Laat ons eerlijk zijn, het gevoel dat we hebben, is dat we worden uitgeperst als een industriële legkip. Het systeem werkt niet voor ons, de woelige wateren van de wereldeconomie doen onze bedrijven zwalpen en het aantal schipbreukelingen neemt toe.

De mythe is voorbij, vrijhandel is niet het marktmodel waar we mee kunnen leven, zelfs overleven lukt niet. Voor het Boerenforum is dat het signaal om te strijden voor voedselsoevereiniteit.

Armoe troef

De macht over de voedselketen moet bij de samenleving liggen, niet bij de bedrijven. De boer(in) moet samen met de consument kunnen beslissen hoe het voedsel, maar ook de voedselproductie, de velden, de teeltkeuzes en de vermarktingsmodellen eruit zien. Op enkele krachtige initiatieven als Fairebel, de CSA-bedrijven en zelfverwerksters met een steeds autonomere vermarkting is het in Vlaanderen wat dat betreft armoe troef. Als boeren leven we in een juridische onzekerheid – het voorbeeld zijn de soms absurde bedrijfsluitingen omwille van amoniakuitstoot - produceren we tegen een onzekere prijs, voor een mogelijks veranderende afnemer – de internationale zuivelcoöperatie Campina trekt zich plots terug en Milkobel wordt afnemer ondanks zijn holle coöperantenstructuur - in een steeds veranderend politiek speelveld.

TTIP-vrij

Toch zien we dat het nog erger kan en als we daar niet tegen ingaan, dan is de toekomst nog somberder dan het heden. Dat we in die zin een logische partner zijn in de lokale en nationale strijd tegen vrijhandelsakkoorden is voor ons kristalhelder. Het is ook om die reden dat we meewerken aan de motie's die steden en gemeenten opstellen om zich TTIP-vrij te verklaren, het is ook in die zin dat het Boerenforum de mobilisatie aan landbouwerszijde voor de stop-TTIP betoging op dinsdag 20 september mee zal aandrijven.

Voor welke kalveren nemen ze ons?

Dat onze beleidsmaker momenteel de kaart van de internationale vrijhandel blijven trekken en dan nog beweren dat de landbouwsector er wel bij zal varen is wraakroepend. Waar is het analytisch vermogen van die politici, waar is hun referentiekader, waar is hun voeling met onze stiel en voor welke kalveren nemen ze ons?

Nutteloze Boerenbonden

We moeten blijvend krachtige signalen uitzenden dat de sector voor velen onleefbaar is , en die noodkreet kan niet losstaan van een

correcte economische analyse. Beweren dat de prijs voor voedsel lager is dan die voor hondenbrokken en dan niet durven wijzen naar andere actoren in de landbouwsector, dan niet durven toegeven dat analyses uit het verleden fout waren, dan niet toegeven dat een stijging van de productie in elk bedrijf het einde van tal van bedrijven betekent, is ronduit schandalig een tegelijk schrijnend. Waar is het respect? Als Boerenbonden nu mee aan een vrijhandelskar trekken en tegelijk op straat pamfletten uitdelen voor hun landbouwers dan blazen ze koud en warm. Dan zijn ze nutteloos en zelf nefast voor de toekomst van de landbouw.

Actie

Daarom aliëren we ons met overtuiging met andere organisatie's zoals de European Milk Board, Fugea, Milchenzeuger Interessengemeinschaft en Mouvement d'Action Paysan, die ervoor kiezen om op vrijdag 22 juli de toegangswegen naar de landbouwbeurs in Libramont te blokkeren om onderhandelingen over de georganiseerde aanbodbeheersing af te dwingen. Daarom kiezen we er ook voor om de dag erna op 23 juli samen te zitten met andere boerenorganisaties op La Petite Foire in Neufchateau en om in oktober deel te nemen aan de Nyeleni meeting in Roemenië om er op Europese schaal voorstellen te ontwikkelen voor een agro-ecologische omwenteling.

Een ander landbouwmodel is nodig, staat in haar startblokken en het enige wat ons te doen staat is ze koesteren, uitdragen en versterken. En dat kan alleen door ons over bedrijfs- en sectorgrenzen heen te verenigen. Want wij willen produceren voor onze medemensen en daarvan leven. Niet overleven.

Boer Tijs (Tijs Boelens) is woordvoerder van het [Boerenforum](#)

